

Κρήτ. Καί μετβ. θερμαίνω Κάσ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Ρόδ.: Βράζω τὰ χέρια μου Κάσ. || Φρ. Ἡ ὄρνιθα βράζει τα (ἐπιβάλλει τὰ ἀβγά της) Κύπρ. || Ἄσμ.

Ὅσους σκεπάζει ὁ οὐρανὸς καὶ ὅσους-ι-βράζ' ὁ ἥλιος Κύπρ.

Ἄντρα πεθυμῇ ἡ καρδιά μου | τὴν ἄρ' ἐς τὰ γεράματά μου, τρυφερὸ παλληκαράκι | νὰ μὲ βράζῃ 'ς τὸ γυατάκι

Κάσ. 8) Πυρακτῶ τι διὰ πολλῆς θερμότητος, ἐπὶ μετάλλου πολλαχ.: Βράζω τὸ σίδερο. Καί ἀμτβ. πυρακτοῦμαι πολλαχ.: Παροιμ. Σὰ βράζῃ τὸ σίδερο, τὸ βαράει ὁ Γύφτος (διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τι πρέπει νὰ γίνῃ ἐπικαίρως). 9) Συγκολλῶμαι διὰ πολλῆς θερμάνσεως, διὰ πυρακτώσεως ἄγν. τόπ.: Τὸ σίδερο βράζει εὐκόλα. Βρασμένο μαδέμι (τὸ συγκεκολλημένον, ὃχι ἀκέραιον, ὃχι ἀτόφιο). 10) Ρέγγω κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ.): Βράζει τὸ στῆθος μου κοιν. Βράζει τὸ πέττο του Κεφαλλ. Βράζ' ἀποπέσ' ἡ καρδιά μ' (ἀναδίδει τὸ στῆθος μου ῥόγγον) Χαλδ. 11) Ἐκβράζω, ἐπὶ ναυαγίου Πόντ. (Κερασ.): Ἡ θάλασσα ἔβρασεν αὐτόν. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Ἀνθολ. Παλατ. 6,222 «μυριόπουν σκολόπενδραν ὑπ' Ὠρίωνι κυκθηεῖς | πόντος Ἰαπύγων ἔβρασ' ἐπὶ σκοπέλους». Καί ἀμτβ. ναυαγῶ, καταποντίζομαι Πόντ. (Κερασ.): Τὸ καράβιν ἔβρασεν. 12) Μετοχ. βρασμένος, ὁ πάσχων ἐκ νόσου καλουμένης βράσι, ἐκδηλουμένης διὰ διογκώσεως τῆς κοιλίας καὶ δυσπνοίας, ἐπὶ ζώων Κεφαλλ.

Β) Μεταφ. 1) Ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι σύνηθ.: Ἐκεῖνος μιλῶσε καὶ ἐγὼ ἔβραζα σύνηθ. || Παροιμ.

Φίλος τὸ φίλο ἔκραζε | καὶ ὁ νοικοκύρης ἔβραζε (ἐπὶ ἀδιακρίτου προσκεκλημένου, ὅστις φέρει καὶ τὸν φίλον του) πολλαχ. Συνών. ἀναβράζω Β 1. Μετοχ. βρασμένος, ἐξωργισμένος πολλαχ.: Εἶναι βρασμένος ποῦ δὲ λέγεται. 2) Ἐχθρεύομαι Μακεδ.: Πῶς οἱ βράζον!

βράκ μόρ. Δαρδαν. Πόντ. (Ἀργυρούπ. Ὁφ. Χαλδ. κ. ἄ.) βράκα Πόντ. (Κερασ.)

Λέξις πεποιημένη.

Τὸ μόριον ἐν ἐπαναλήψει βράκ βράκ δηλώνει τὴν φωνὴν τῶν βατράχων ἐνθ' ἄν.: Φώναζαν οἱ βατρακοὶ βράκ βράκ Δαρδαν. Τὰ βροθάκια ἐποῖκαν βράκ βράκ Χαλδ. || Φρ. Ντ' ἐπαθετεν καὶ ὅλον βράκα βράκα φωνάζετεν; (ντ' ἐπαθετεν=τί πάθατε) Κερασ.

βράκα (I) ἡ, κοιν. βράκα Σαμοθρ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. βράκα. Ἰδ. Διόδωρ. Σικελ. 5,30 «χρῶνται.. ἀναξυρίσιν, αἷς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσι».

1) Εἶδος εὐρείας πολυπτύχου περισκελίδος, διαφόρου κατὰ τόπους, περιδενομένης εἰς τὴν ὀσφὺν μὲ βρακοζώνην καὶ ἐξικνουμένης συνήθως μέχρι τῶν γονάτων κοιν.: || Φρ. Ἐχεσε τὴ βράκα του (ἐπὶ μεγάλου φόβου ἢ χαρᾶς) Κρήτ. Ἐν ξέρει νὰ δῇσῃ τὴν βράκα του (ἐπὶ ἀδασύς) Κύπρ. Ἐν ἔδει ἔξω 'ποῦ τὴν βράκαν ποῦ φορεῖ (ἐπὶ πένητος) Κύπρ. (Λεμεσ.) Πουνάτσαν ἔχει ἡ βράκα του (ἐπὶ τοῦ φοροῦντος τὴν βράκαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ σχηματίζῃ ὀπισθεν εἶδος οὐράς) Μεγίστ. Συνών. βρακί 1, κόφα. β) Γυναικεία περισκελὶς Θήρ. Κίμωλ. Ρόδ. Σίφν.

2) Πανταλόνι ἀνδρικὸν Κρήτ. Μακεδ. 3) Ἐσώβρακον Θήρ. Κρήτ.

βράκα (II) ἡ, κοιν. καὶ Τσακων.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. βρακί.

Μέγα βρακί κοιν. καὶ Τσακων.: Μωρέ, τί βράκα εἶναι τούτῃ ποῦ φορεῖς! Ἐχάθηκες μέσα 'ς αὐτὴ τὴ βράκα κοιν. Τὸν εἶδες ἐκεῖνον μὲ τὴ βράκα; Θράκ. (Σαρεκκλ.) || Φρ. Ἀνιμούς 'ς τὴ βράκα σ' (ἐπὶ ἀποδοκιμασίας) Λέσβ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Συνών. βράκαρος, βράκος, βρακούδα (II), βράκουλ-λας.

βρακάδικος ἐπίθ. πολλαχ. βρακάδ' κους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ βρακαῖδες πληθ. τοῦ οὐσ. βρακαῖς.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς βρακαῖδες, βρακοφόρους: Βρακάδικο γελέκο-ζουνάρι-πουνάμισο-φέσι. Βρακάδικα ροῦχα-παπούτσια πολλαχ. Βρακάδικο μαντήλι (εἶδος μεγάλου μανδηλίου) Κάρπ.

βρακάκι τό, κοιν. βρακάκ' βόρ. ἰδιώμ. βρακάτσι Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Μεγίστ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βρακί διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-άκι.

Μικρὸν βρακί. Συνών. βρακίτσα, *βρακόπουλλον, βρακούδα (I), βρακουδάκι, βρακουδέλλι, βρακούδι, βρακούλλι.

βρακανήθρα ἡ, Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βράκανο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ήθρα.

Βρακανίδα, δ ἰδ.

βρακανίδα ἡ, Εὐβ. (Αἰδηψ. Στρόπον.) Ἡπ. (Δρόβιαν. Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θεσσ. (Καλαμπάκ. Λάρ. κ. ἄ.) Θράκ. (Αἰν.) Κέρκ. (Ἀργυρούδ. κ. ἄ.) Λευκ. Παξ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,216 καὶ 311—Λεξ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. 477 Δημητρ. βρεκανίδα Ἡπ. (Χιμάρ.) βρακαλίδα Ἀνδρ. Πελοπν. (Γέρμ. Λακων. Μάν.) — Λεξ. Βλαστ. 477 φρακαλίδα Κύθν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βράκανο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ίδα κατὰ τὸ σιναπίδα, λαχανίδα κττ.

Τὸ φυτὸν ράπιστρον τὸ Ἀνατολικὸν (rapistrum Orientale) τῆς τάξεως τῶν σταυρανθῶν (cruciferae) ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Τὸ καμάρι πῶχ' ἢ γρούβα | δὲν τὸ σέρον' ἡ βρακανίδα (ἐπὶ ὑπεροχῆς) Λευκ. || Ἄσμ.

Σὰν τέτοια παλαιολάχανα, σὰν τέτοιες βρακανίδες, ἔχω καὶ ἐγὼ 'ς τὸν κῆπο μου σαρανταπέντε ρίζες (λέγεται πρὸς ἐκδήλωσιν περιφρονησεως πρὸς τινα) Ἡπ.

Ἡ γῆ μας ἡ ταλαίπωρη καὶ τὰ κοιλόρφανά της θὰ μάθουν νὰ χορταίνουνε λαθύρια, βρακανίδες ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. 216. Συνών. βράκανο. [*]

βράκανο τό, Εὐβ. (Κονίστρ.) βράκαλο Πελοπν. (Γέρμ. Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βράκανον.

Τὸ φυτὸν βρακανίδα, δ ἰδ.

[*]

βράκαρος ὁ, πολλαχ. βράκαρους Ἡπ. Θηλ. βρακάρα ἡ, Λῆμν.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. βρακί διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-αρος.

Βράκα (II), δ ἰδ., ἐνθ' ἄν. Παροιμ. φρ.

Ἀπὸ τοῦ φόβου του καὶ τὴν τρονμάρα του γέμισιν καὶ τὴ βρακάρα του

Λῆμν.

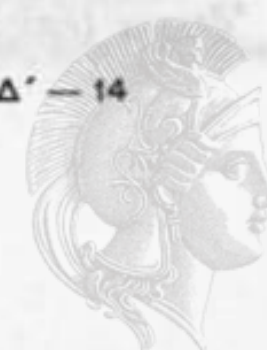
βρακάς ὁ, κοιν. Θηλ. βρακοῦ πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βράκα (I) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ας.

1) Ἀνθρωπος φορῶν βράκαν, βρακοφόρος κοιν.: Οἱ νησιῶτες εἶναι βρακαῖδες. Ντύθηκε βρακάς τοῖς Ἀποκρῆς. Συνών. βρακουλλᾶς. β) Μετων. ἄνθρωπος ἀγροῖκος, ἀνάγωγος Λεξ. Δημητρ. 2) Πρόβατον ἔχον μακρὰν οὐρὰν ἐγγίζουσιν τὴν γῆν Κύπρ.

ΤΟΜ. Δ' — 14

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ